

سرمقاله

استیضاح راه حل نیست

محمد رضا هویدا

مصرف نشدن بیش از نیمی از بودجه انکشافی در واحدهای بودجی دولت افغانستان امری است که هر ساله تکرار می شود. اما واقعا مشکل از کجاست؟ چرا این معضل سالهای سال حل نمی شود؟ چرا واحدهای بودجی نمی توانند بودجه خود را به مصرف برسانند؟ علت اساسی این وضعیت را در کجا جستجو باید کرد؟ آیا وزرا و روسای ادارات مستقل مسبب اصلی این وضعیت هستند؟

ریشه یابی این معضل، صبر، حوصله، دقت و تلاش می خواهد، چون که بحث گسترده می شود، به تاریخ، فرهنگ، وضعیت نظام سیاسی، تفکرات حاکم بر ذهن و روان مردم افغانستان، و... مربوط می شود. ابتدا تاریخ را باید خواند که این نظام و این وضعیت بازمانده از ده سال پیش است، نظامی که همچنان فساد اداری، خویش خوری و مقدم بسودن روابط خوئی و منطقه ای و زبانی را شایستگی و تخصص و تجربه، را در خود هنوز هم می پروراند. کار سختی نیست که اگر به اداراتی مختلفی (در همین حال حاضر) سر بزیند و تناسب نفوذ اقوام و مناطق را در آن ها ببیند که چگونه است. اداراتی که بر روی بسیاری از مناطق و اقوام بسته هستند و در اختیار عده ای خاص گذاشته شده اند. اداراتی که تخصص در آن کمتر جای دارند.

نظام حاکم بر ادارات افغانستان، نظامی متمرکز است و اختیارات اصلی، عمدتا در دست یک شخص و یا حلقه خاص قرار دارد. در این نظام دولتمردان و مقامات عالی رتبه، به شدت از حومه و اطراف خود می ترسند. صلاحیت ها در دست چند تن و چند اداره محدود هستند. هر چند تلاش هایی در شرف انجام است که حد اقل در ظاهر این وضعیت تغییر کند. اما این وضعیت بازمانده از گذشته است. هنوز هم با تغییر وزرا و روسا اطرافیان نزدیک آنها تغییر می کند. صلاحیت ها از یک عده گرفته و به دیگری تحویل داده می شود.

فرهنگ حاکم بر ادارات افغانستان، نوعی بی میلانی و تنبلی همراه با شعار دادن است، شعارهای بزرگ و عوام فریبانه که از حقیقت خالی هستند و در نهایت پس از اینکه ثابت شد تو خالی و بی مایه اند، موجی دیگر از فرافکنی ها، تهمت ها، توجیه ها و دروغ ها آغاز می شود.

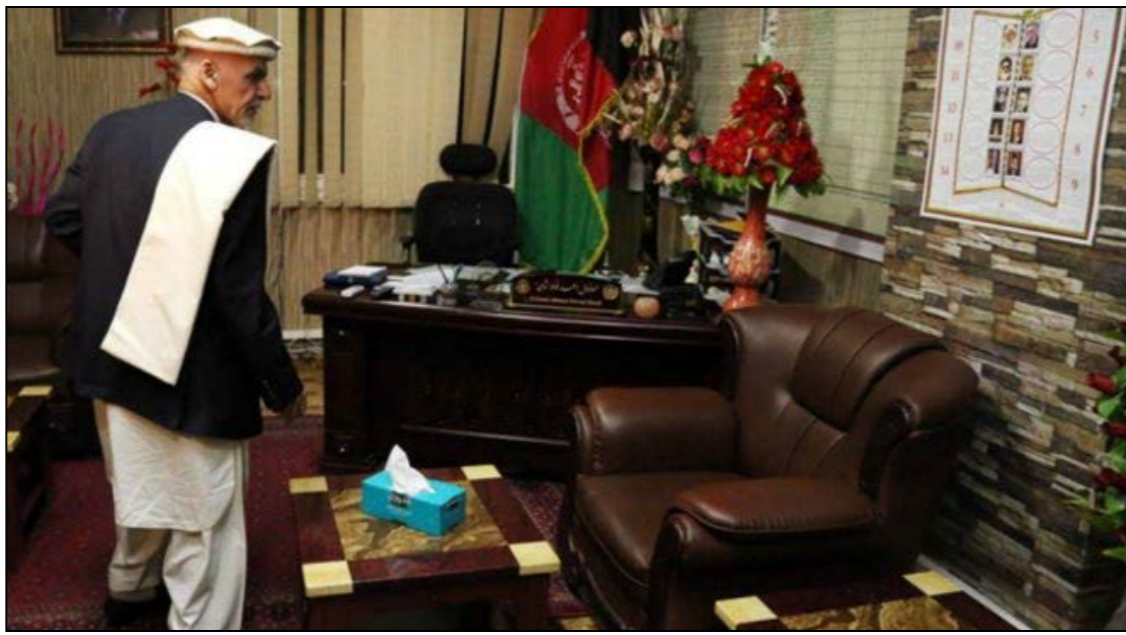
مصرف نشدن و یا نتوانستن حداکثر بودجه، در هر سال به یک بازی تکراری می ماند که برای مردم کسل کننده شده است. این بازی در نهایت به استیضاح ها و سئوالات تکراری و اکثری بی هدف و کلا و مسایل پشت پرده و ابهام ها و شک و گمان هایی در مورد تحت فشار قراردادن وزرا و گرفتن امتیازهای گوناگون توسط وکلا می انجامد.

تصور اینکه یک وزیر، در یک وزارتی که با هزاران مشکل روبرو است، و در نظامی که عزل و نصب ها معمولا بر اساس لیاقت و شایستگی نیست، بتواند تحول اساسی بیاورد، سخت است. ظرفیت انسانی معمولا در دست وزیر نیست که بتواند بخش اعظم کارمندان یک وزارت را که بر اساس لیاقت استخدام نشده اند و نمی توانند کاری از پیش ببرند، تبدیل کند. همان گونه یک وزیر یا رئیس یک اداره مستقل، برای از بین بردن مشکلات اساسی ادارات شان دست باز ندارند.

بدین جهت، پارلمان و شماری از وکلای پارلمان که جزئی از این مشکل هستند، باید واقع بیانه عمل کنند. استیضاح ها و استجواب ها هرگز کارساز نبوده اند و بیستند. اگر این استیضاح ها و استجواب ها مبتنی بر نقش نظارتی پارلمان نباشند و تبدیل به اهرم های فشار برای به دست آوردن منافع شخصی شوند، نه تنها مشکلی حل نمی شود بلکه بر مشکلات افزوده خواهد شد. حل این مشکل اندکی صداقت، بردباری، مسئولیت پذیری، انتقاد پذیری و شهامت می خواهد که باید قبل از هر چیزی از خود وکلا و پارلمان شروع شود تا نتیجه آن اصلاح واقعی ادارات و برطرف شدن مشکل باشد.

دیدارهای غیر مترقبه رئیس جمهور و فقدان سیستم نظارتی

رحیم حمیدی

الگوها و سیستم های زیادی وجود دارد که رئیس جمهور و وزارت امور داخله از آن در بهبود وضعیت و مسئولیت شناس کردن مسئولین استفاده نماید. ارائه سیستم در دراز مدت رهگشا است و می تواند منجر به بهبود امنیت و در نهایت ثبات سیاسی شود. جلوگیری از یک رویداد امنیتی با حضور در سر وظیفه مهم است اما، تضمین همیشگی مسئولین بر سر وظیفه و جلوگیری از رویداد های امنیتی و در نهایت رسیدن به ثبات سیاسی مهم تر است. به عبارت دیگر، هدف اساسی ما نباید جلوگیری از رویداد های امنیتی باشد بلکه هدف ما ثبات سیاسی باشد. تأمین ثبات سیاسی خود مستلزم آن است که تا از رویداد های امنیتی جلوگیری نماید.

مسئله مهم دیگر اما، این است که از وظایف رئیس جمهور نبیست تا بر کارهای تمامی مسئولین حکومت نظارت داشته باشد. رئیس جمهور موظف است که سیاست های کلان کشور را تدوین و بر اجرای آن نظارت داشته باشد. نهادهای مختلف مأمور و موظف باشند تا سیاست های حکومت را اجرایی نماید. کار درست آن است تا وزارت داخله را موظف سازد تا حوزه های امنیتی را وظیفه شناس بار آورد و در نهایت بر کارکرد آن ها نظارت دقیق داشته باشد. وقتی امر حوزه پلیس بر وظیفه حضور ندارد مسئول این کار وزارت امور داخله نیز است. زیرا، امر پلیس پرسنل وزارت امور داخله است و این وزارت موظف است که بر کارکردهای یک نهاد امنیتی و پرسنل های خود نظارت داشته باشد. رئیس جمهور اگر وظیفه یک امر پلیس را به حالت تعلیق در می آورد باید وزیر داخله و دیگر مقامات بلند پایه وزارت امور داخله را نیز مورد پرسش قرار دهد که چرا پرسنل شان در انجام وظایف خود کوتاهی می کند.

بنابراین، دیدار غیرمترقبه منجر به بهبود وضعیت در دراز مدت نمی شود. به جای آن بهتر است که وزارت داخله را موظف سازد تا سیستم ارائه نماید که آن سیستم بر کارکرد مسئولین نظارت نماید. سیستم مسئولین و پرسنل امنیتی را وادار به انجام وظایف و مسئولیت های شان نماید.

توافق سیاسی میان دو تیم انتخاباتی شکل گرفت. بنابراین، مشروعیت قانونی نداشت و رئیس جمهور یا بحران مشروعیت مواجه بود. بازدید غیرمترقبه از حوزه های امنیتی می توانست افکار عمومی را جلب نموده و در نهایت مقبولیت حکومت وحدت ملی را افزایش دهد. اکنون که عمر حکومت وحدت ملی دوساله شده است و بسیاری از افزایش مدت عمر حکومت وحدت ملی را بلند نموده است رئیس جمهور بار دیگر با رفتار های نمایشی در صدر جلب افکار عمومی است تا از این مجرا به مخالفین خود پاسخ گوید. نگارنده در همان روزهای نخست حکومت وحدت ملی و دیدارهای اولیه رئیس جمهور از حوزه های امنیتی متذکر شد که راهکار اساسی برای تأمین امنیت و مسئولیت شناسی مسئولین امنیتی نه دیدارها و بازدیدهای ناگهانی و غیرمترقبه است بلکه راهکار اساسی و بنیادی ارائه سیستمی است که بتواند بر رفتارها و کارکردهای مسئولین امنیتی نظارت داشته باشد و نیازی به دیدارهای ناگهانی و غیرمترقبه

دیدن نماید. رئیس جمهور تنها قادر است در حوزه های امنیتی کابل دیدن نماید. بنابراین، بازدید ناگهانی و غیرمترقبه می تواند در بهبود وضعیت امنیتی در شهر کابل دیدن نمود و وظایف تعدادی از مسئولین را به حالت تعلیق در آورد و یا از وظیفه سبک دوش نمود. بعد از چندین دیدار غیرمترقبه اما، بازدیدهای رئیس جمهور از حوزه های امنیتی پلیس متوقف شد. رئیس جمهور تقریباً پس از دو سال بار دیگر بازدید خود از حوزه ها را شروع نموده است. در همان روزهای نخست که رئیس جمهور غنی از حوزه های امنیتی دیدن کرد، رئیس جمهور غنی از حوزه های امنیتی دیدن کرد. رئیس جمهور غنی از حوزه های امنیتی دیدن کرد. رئیس جمهور غنی از حوزه های امنیتی دیدن کرد.

بازدید و دیدن محل وظیفه مسئولین یکی از شیوه های کهن نظارت و ارزیابی محسوب می شود. این شیوه نظارت و ارزیابی در مسئولیت شناسی و انجام امور کمک می کند اما، محدودیت های جدی فراروی این شیوه کهن وجود دارد. مهمترین مسئله این است که رئیس جمهور قادر نیست در حوزه های امنیتی سراسر کشور برود و از چگونگی انجام وظایف مسئولین و چگونگی انجام امور

گفتگو؛ بهترین راه حل ممکن

مهدی مدیر

انداختن تظاهرات گفتگو کردند، اما آن گفتگوها به نتیجه ای نرسید و تظاهرات دوم اسد با حادثه ای خونین حمله ای انتحاری بر تظاهرات کنندگان در میدان دهمزنگ، ختم گردید. این تظاهرات نیز قرار بود نامحدود باشد. این بار دیده شود که گفتگو کنندگان چگونه عمل می کنند و آیا می توانند برای حل این مسئله یک راه حل منطقی و عقابانی بیابند یا نه. اما نباید فراموش کرد که بعد از حادثه دوم اسد، گفتگو تنها راه حل ممکن است و کم هزینه ترین شان. اما نتیجه این گفتگو هرچه که باشد، باید به نفع مردم باشد. این گفتگوها برای پایان دادن به اعتراض مردم به یک مسئله ای مهم و حیاتی راه اندازی می شود و نتیجه ای آن نیز باید چیزی باشد که در آن منافع مردم نامین شده باشند و حقوق شهروندی آنها نادیده گرفته نشده باشد. در این گفتگوها باید روی منافع مردم چانه زنی صورت گیرد نه منافع افراد و اشخاص خاص.

حکومت و نمایندگان جنبش روشنائی نباید از این گفتگوها به عنوان یک ابزار فریب اذهان عامه استفاده کنند و تلاش ورزند تا به نحوی اذهان عامه را دور بزنند. آنها باید تلاش ورزند تا این گفتگوها به یک نتیجه ای عادلانه و منصفانه ختم گردد. حکومت وحدت ملی نباید فراموش کند که برای تحقق خواست های که اکنون بر سر آنها مذاکره و گفتگو می شود، بیش از ۸۵ تن جوان تحصیل کرده و با سواد جان شان را از دست داده اند و بیش از ۴۰۰ تن دیگر زخمی شده اند. این هزینه ای کمی نیست که در راه تحقق این خواست مردم افغانستان پرداخت کرده اند. از سوی دیگر نمایندگان جنبش روشنائی نیز باید در رابطه به هزینه های که ادامه تظاهرات و اعتراضات بر مردم تحمیل خواهد کرد ببیند و هم چنان به پیامدهای سیاسی و اجتماعی تظاهرات نامحدود فکر کنند. تداوم تظاهرات امکان دارد مناسبات شهروندان افغانستان را تحت تاثیر قرار دهد و با تحریک بعضی از حلقه های که مناسبات شهروندان افغانستان آسیب ببیند. هر دو طرف باید تمرکز اصلی شان این باشد که در این گفتگو هاعدالت تأمین گردد و حقوق مسأوبانه شهروندی شهروندان کشور، زیرا نگرند.

انتظار می رود که این گفتگو بتواند راه حل منطقی، عادلانه و عادلانه برای خروج از بن بست موجود ارائه کند و حکومت و اعضای جنبش روشنائی و حکومت وحدت ملی، در این گفتگو با وسعت دید ظاهر شوند و به دور از هرگونه تعصب در این رابطه برخورد کنند، تا نتیجه ای آن عادلانه و قابل قبول برای همه ی مردم افغانستان باشد.

می دانستند. اما از دیروز به این سو که تظاهرات به تعویق افتاده است و قرار است تلاش ورزند تا این گفتگوها به یک نتیجه ای عادلانه و منصفانه ختم گردد. حکومت وحدت ملی نباید فراموش کند که برای تحقق خواست های که اکنون بر سر آنها مذاکره و گفتگو می شود، بیش از ۸۵ تن جوان تحصیل کرده و با سواد جان شان را از دست داده اند و بیش از ۴۰۰ تن دیگر زخمی شده اند. این هزینه ای کمی نیست که در راه تحقق این خواست مردم افغانستان پرداخت کرده اند. از سوی دیگر نمایندگان جنبش روشنائی نیز باید در رابطه به هزینه های که ادامه تظاهرات و اعتراضات بر مردم تحمیل خواهد کرد ببیند و هم چنان به پیامدهای سیاسی و اجتماعی تظاهرات نامحدود فکر کنند. تداوم تظاهرات امکان دارد مناسبات شهروندان افغانستان را تحت تاثیر قرار دهد و با تحریک بعضی از حلقه های که مناسبات شهروندان افغانستان آسیب ببیند. هر دو طرف باید تمرکز اصلی شان این باشد که در این گفتگو هاعدالت تأمین گردد و حقوق مسأوبانه شهروندی شهروندان کشور، زیرا نگرند.

انتشار اعلامیه ی گفت که حکومت وحدت ملی از پیشنهاد کمیسیون مستقل حقوق بشر، دفتر نمایندگی سازمان ملل متحد و شماری از نهادهای مدنی مبنی بر گفتگو میان جنبش روشنائی و حکومت استقبال نموده و برای هر نوع گفتگو با جنبش روشنائی آمادگی خود را اعلان می کند. ارگ در اعلامیه اش گفته بود که با توجه به شرایط امنیتی کشور، بحث و گفتگو برای رسیدن به یک توافق مشترک را مناسب ترین و کم هزینه ترین گزینه ی ممکن می داند.

جنبش روشنائی نیز دیروز طی یک کنفرانس خبری اعلان کرد که تظاهرات نامحدود خود را، تا روشن شدن نتایج مذاکرات به تعویق می اندازد. جنبش روشنائی گفته است که این مذاکرات به زودی آغاز خواهد شد و به مدت چهار هفته دوام خواهد کرد. جنبش روشنائی گفته است که این گفتگو تحت نظارت دفتر نمایندگی سازمان ملل متحد به پیش خواهد رفت و مردم از تمام روند مذاکرات، مرحله به مرحله، مطلع خواهند شد.

جنبش روشنائی نیز دیروز طی یک کنفرانس خبری اعلان کرد که تظاهرات نامحدود خود را، تا روشن شدن نتایج مذاکرات به تعویق می اندازد. جنبش روشنائی گفته است که این مذاکرات به زودی آغاز خواهد شد و به مدت چهار هفته دوام خواهد کرد. جنبش روشنائی گفته است که این گفتگو تحت نظارت دفتر نمایندگی سازمان ملل متحد به پیش خواهد رفت و مردم از تمام روند مذاکرات، مرحله به مرحله، مطلع خواهند شد.

با نزدیک شدن به روز برگزاری تظاهرات نامحدود جنبش روشنائی، همه ی شهروندان و حامیان این جنبش نگران مسایل امنیتی بودند، حکومت همواره از وضعیت بد امنیتی هشدار می داد، اما جنبش روشنائی تاکید بر تظاهرات نامحدود داشت. اعضای جنبش روشنائی در واقع تظاهرات نامحدود را یگانه راه حل برای دسترسی به خواست های شان

کارتون روز

مسئله روز

بنیان گذار: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سرمدیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتورست: خالق علی زاده

دیزاین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷ - ۱۳۷

روزنامه افغانستان ما از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

The Daily Afghanistan Ma
Daily Outlook
AFGHANISTAN
The Leading Independent Magazine